

Ο Alain de Benoist για τον Φασισμό

Ιδεάπολις – 26 Φεβρουαρίου 2015

Σ' αυτό το σύντομο άρθρο, ο Alain de Benoist εκθέτει έναν βασικό ορισμό του “Φασισμού”, η έννοια του οποίου έχει διαστρεβλωθεί στις μέρες μας από απαράδεκτες γενικεύσεις διάφορων Φιλελεύθερων και Αριστερών μελετητών. Ο Benoist καθιστά, επίσης, σαφές ότι ο φασισμός είναι ένα χρονικά προσδιορισμένο φαινόμενο που προέκυψε από πολύ ειδικές συνθήκες, και ως εκ τούτου δεν αποτελεί μία “μεταϊστορική” ιδέα (όπως ισχυρίζονται ορισμένοι). Η κατανόηση αυτών των θέσεων επιτρέπει τη διαφοροποίηση του Φασισμού από άλλες μορφές της Δεξιάς σκέψης (είτε αναφερόμαστε στην Παραδοσιαρχία, στον Επαναστατικό Συντηρητισμό, στην Ιδέα της Ταυτότητας και αλλού) και επίσης στην αναγνώριση της αναγκαιότητας της κατάργησης της απλοϊκής και ξεπερασμένης αντιπαράθεσης του “Φασισμού” ενάντια στον “Αντί-φασισμό”.

--- ... ---

Αναρίθμητοι ορισμοί του Φασισμού έχουν προταθεί. Ο πιο απλός είναι και ο καλύτερος: Ο Φασισμός είναι μία επαναστατική πολιτική μορφή, η οποία χαρακτηρίζεται από την συγχώνευση τριών κύριων στοιχείων: Ενός εθνικισμού του τύπου των Ιακωβίνων, ενός μη δημοκρατικού σοσιαλισμού και ενός αυταρχικού καλέσματος κινητοποίησης των μαζών.

Ως ιδεολογία, ο Φασισμός γεννήθηκε από τον επαναπροσανατολισμό του σοσιαλισμού σε μία κατεύθυνση εχθρική προς τον υλισμό και τον διεθνισμό. Απευθυνόμενος σε ένα εκλογικό σώμα της Δεξιάς, κυρίως, είχε συχνά υποστηρικτές προερχόμενους και από την Αριστερά. Ούτε ο ρατσισμός ούτε ο αντισημιτισμός είναι ομοούσιοι με τον Φασισμό (σύμφωνα και με τον [Zeev Sternhell](#)). Σε συγκεκριμένες ενσαρκώσεις του, ο Φασισμός διαμορφώθηκε από τα ιστορικά γεγονότα των αρχών του 20ου αιώνα (από τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο και τη Σοβιετική Επανάσταση), από το γενικό πλαίσιο της εποχής (από τον νεωτερισμό της παγκόσμιας κοινωνίας) και από τη φύση του εκλογικού του σώματος (κυρίως από τη μεσαία τάξη, μερικές φορές και με προλεταριακές συνιστώσες).

Η εμπειρία των χαρακωμάτων μαζί με την αφύπνιση από την τεχνολογία, όπως πολύ σωστά έγραψε ο Jünger, σηματοδότησαν μία θεμελιώδη ρήξη. Κατά τη διάρκεια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, η κοινωνία διαιρέθηκε σε δύο ομάδες: Τους μαχητές και τους άλλους. Επιστρέφοντας από το μέτωπο, οι μαχητές είχαν την αίσθηση ότι είχαν κατακτήσει δικαιώματα επί όσων δεν είχαν αγωνιστεί. Οι μαχητές είχαν πιστέψει σε μία κοινωνία όπου οι αρετές του πολέμου (το θάρρος, το πνεύμα της συντροφικότητας, η μόνιμη διαθεσιμότητα) θα επικρατούσαν ακόμη και σε περιόδους ειρήνης. Η πατριωτική ρητορική, όταν αναπτύσσεται σε ένα θεμέλιο ταξικής πάλης, δεν μπορεί παρά να είναι μία παραπλανητική ψευδαίσθηση.

Μετά τον Μεγάλο Πόλεμο, για πρώτη φορά στα χρονικά παρατηρήθηκε η συγκυρία της εθνικιστικής έξαρσης και η, σχετική, εξαφάνιση των κοινωνικών διαφορών. Στο τέλος, μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, το αντί-δημοκρατικό πνεύμα “έπαψε να αναζητεί τα κύρια στηρίγματά του στο παρελθόν“ ([Georges Valois](#)). Ένα εκρηκτικό μείγμα. Η Επανάσταση των Μπολσεβίκων, την ίδια περίοδο, αποδεικνύει ότι ένα επαναστατικό κίνημα μπορεί να έρθει στην εξουσία με την κινητοποίηση των μαζών. Εισάγει την ιδέα του νέου ανθρώπου και επιβάλλει το

μοντέλο της πολιτικής αφοσίωσης ενός ιερατικού τύπου, του πολιτικού Αποστόλου. Οι μορφές που λαμβάνονται από τον Φασισμό ώστε να αποτρέψουν την απειλή του κομμουνισμού ήταν συχνά μιμητικές: “Μιμήθηκαν τις κινήσεις του αντιπάλου τόσο πολύ, ώστε να μπορούν να τον καταπολεμήσουν αποτελεσματικά” ([Ernst Nolte](#)).

Ο Φασισμός υπήρξε θεμελιωδώς νεωτερικός: Ενθάρρυνε και υποστήριξε όλες τις εξελίξεις της επιστήμης και της βιομηχανίας, ευνόησε την αναδύμενη τεχνοκρατία, συνέβαλε στον εξορθολογισμό της οικονομίας και στη θεσμοθέτηση του κράτους πρόνοιας. Στο βαθμό κατά τον οποίο προσπάθησε για την κατάργηση των κοινωνικών τάξεων του 19ου αιώνα ενώ, από την άλλη πλευρά, είχε μία θέληση για δύναμη που δεν θα μπορούσε να απορρίψει κανένα από τα εργαλεία που βρίσκονταν στη διάθεσή του από την τεχνολογική επιστήμη, δεν θα μπορούσε να δράσει με κανέναν άλλο τρόπο. Όπως οι Αντόρνο και Χορκχάιμερ είχαν ήδη παρατηρήσει στις παραμονές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ο Φασισμός, ο Κομμουνισμός και η [Νέα Συμφωνία](#) αντιπροσώπευαν διαφορετικές εκδοχές ενός έργου κοινωνικής ανασυγκρότησης, όπου το κράτος κλήθηκε να παίξει τον κύριο ρόλο μέσα από τον εξορθολογισμό της οικονομίας και την αναδιαμόρφωση των κοινωνικών σχέσεων.

Κατά την ίδρυσή του, ο φασισμός βασίστηκε στη σύγχρονη τριλογία: Κράτος - Λαός - Έθνος. Όλες οι προσπάθειές του κατευθύνονταν υπέρ της ενότητας αυτών των όρων, οι οποίοι σήμερα διαχωρίζονται. Γεννημένος από το Φάσιο, την Δέσμη, ο Φασισμός ήθελε να συγκεντρώσει τις κοινωνικές τάξεις και τις πολιτικές οικογένειες, αντίπαλες σε μια άλλη εποχή, ώστε να εδραιώσουν την ενότητα του έθνους. Αυτή ήταν συγχρόνως η ισχύς του και η αδυναμία του. Παθιασμένος ο φασισμός με την ενότητα, υπήρξε συγκεντρωτικός.

Προσποιούμενος την αποτροπή του φάσματος του εμφυλίου πολέμου, προκάλεσε απόλυτα μίσση, αφήνοντάς τα ως ανεπανόρθωτη κληρονομιά. Ο Ιακωβινισμός του και ο υποκειμενικός εθνικισμός του, είναι οι πηγές όλων των αποτυχιών του Φασισμού, καθώς αυτός που επιδιώκει την εν λόγω ενότητα αποκλείει κατ' ανάγκη όσους δεν την επιθυμούν.

Το πνεύμα της κοινότητας, το οποίο έχει σημαδέψει βαθιά τον Φασισμό, δεν επιτρέπει στον ίδιο να το χαρακτηρίζει ως δικό του. Ο Φασισμός δεν έχει παράξει τίποτα περισσότερο από μία συγκεκριμένη εκδοχή της κοινότητας. Κατά τον Φασισμό, η ιδέα της κοινότητας ακυρώνεται από την πεποίθηση ότι πρέπει να είναι καθοδηγούμενη ιεραρχικά, σε μία κρατικιστική προοπτική, ενώ το αληθινό πνεύμα της κοινότητας είναι ασύμβατο με τον κρατισμό.

Αναμφίβολα, ο 20ος αιώνας ήταν ο αιώνας του Φασισμού και του Κομμουνισμού. Ο Φασισμός γεννήθηκε από τον πόλεμο και πέθανε στον πόλεμο. Ο Κομμουνισμός γεννήθηκε από μία πολιτική και κοινωνική έκρηξη και πέθανε από μία πολιτική και κοινωνική κατάρρευση. Δεν θα μπορούσε να υπάρξει ο Φασισμός, αν όχι σε ένα δεδομένο στάδιο της διαδικασίας εκσυγχρονισμού και εκβιομηχάνισης, ένα στάδιο το οποίο πλέον ανήκει στο παρελθόν, τουλάχιστον στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης. Ο χρόνος του Φασισμού και του Κομμουνισμού έχει πλέον τελειώσει.

Στη Δυτική Ευρώπη, ο “Φασισμός” σήμερα δεν μπορεί να είναι τίποτα άλλο από μία παρωδία. Και το ίδιο συμβαίνει και με τον συνακόλουθο “Αντι-φασισμό”, ο οποίος ανταποκρίνεται σ’ αυτό το φάντασμα με ακόμα πιο αναχρονιστικές λέξεις. Αυτό συμβαίνει επειδή η περίοδος των Φασισμών έχει περάσει και σήμερα είναι δυνατόν να μιλάμε για την έννοια αυτή χωρίς ηθική αγανάκτηση ή αυτάρεσκη νοσταλγία, ως μία από τις κεντρικές σελίδες της ιστορίας του αιώνα

που μόλις τελείωσε.

Πηγή: *Alain de Benoist, "El Fascismo," [Elementos: Revista de Metapolítica para una Civilización Europea No. 67 \(15 Mayo 2014\), pp. 9-10](#)*

[Από την αγγλική μετάφραση του Lucian Tudor](#)

Μετάφραση/Επιμέλεια: Βασίλειος Ευσταθίου